

Indyk pawi

Charakterystyka

Indyk pawi (*Meleagris ocellata*) zaliczany do rzędu grzebiących (*Galliformes*) rodziny kurowatych (*Phasianidae*) rodzaju *Meleagris*. Nie posiada podgatunków. Naukowo opisany przez francuskiego zoologa Georges'a Cuvier'a (1769-1832) w 1820 roku. Początkowo opisany pod nazwą naukową *Agriocharis ocellata*. Drugi człon nazwy łacińskiej pochodzi od łacińskiego słowa *oculus* – oko, odnoszącego się do ozdób na upierzeniu, które przypominają oczy.

Pierwszy import do Europy miał miejsce w 1848 roku. Ptaki trafiły do Anglii. W drugiej połowie XIX w. kilkakrotnie importowano indyki pawie do Europy. W 1881 roku stadko składające się z samca i dwóch samic (1♂:2♀) uzyskał berliński ogród zoologiczny. W następnym roku uzyskano pisklęta lecz nie udało się ich odchowić. Obecnie gatunek ten rzadko spotykany jest w ogrodach zoologicznych, a także w prywatnych kolekcjach. W Ameryce wizerunek indyków pawich przedstawiany jest na licznych przedmiotach. Ponadto w malarstwie, muzyce, rzeźbie.

Cechy morfologiczne

Duży ptak o krepłej sylwetce. Są mniejsze od swojego kuzyna indyka zwyczajnego (*Meleagris gallopavo*) jednak okazałej ubarwienia. Wyróżnia się niewielki dymorfizm płciowy. Długość ciała samca wynosi około 100 cm natomiast samicy około 70 cm. Masa

ciała samca 5-5.4 kg, samicy 2.7-3.6 kg. Ubarwienie samca jest jaśniejsze oraz posiada bardziej widoczny efekt opalizujący.

U samca głowa nieopierzona pokryta niebieską skórą, na której znajdują się liczne pomarańczowe oraz czerwone korale. Skóra w okolicy oczu czerwona. Wisior niebieski. Szyja

pokryta zielonymi piórami z metalicznym połyskiem. Kark, bok oraz przód szyi zielony (końce piór intensywnie zielone). Pierś pokryta stalowo niebieskimi z odcieniem zieleni z seledynowymi końcami. Boki ciała i brzuch ubarwione podobnie jednak końce piór mają barwę rdzawą. Podbrzusze błękitne z rdzawymi końcówkami podobnie jak grzbiet i kuper. Goleń szaroczarna, matowa. Pióra nadogonowe beżowe z błękitno-rdzawymi końcami. Bark w odcieniach zieleni oraz błękitu. Pokrywy skrzydłowe rdzawe. Lotki biało-czarne. Sterówki w ogniu szare na ich końcach błękitno-rdzawe oczka. Nogi długie, czerwone z długą, ostrą ostrogą.

Samica znacznie mniejsza od samca. Na głowie mniej koralu oraz mniej czerwonej skóry wokoło oczu. Mają zredukowaną koronę oraz wisior. Ubarwienie niewiele ciemniejsze od ubarwienia samca oraz samice posiadają więcej zielonej barwy na piersi oraz grzbiecie.

Występowanie

Jest to gatunek endemiczny. W naturalnym środowisku występują na terenie trzech państw w Ameryce Środkowej tj. półwyspie Jukatan w południowo-wschodnim Meksyku oraz północnej Gwatemali i Belize.

Biotop stanowią głównie tropikalne wiecznie zielone lasy głównie nizinne. Ponadto spotykane są na otwartych przestrzeniach jak polany oraz pola uprawne. Są ptakami stadnymi. Stado może liczyć od kilku do nawet kilkuset osobników! Liczebność stada zmniejsza się tuż

ostrożnie gdy tylko zostaną zaniepokojone próbują ukryć się w zaroślach, a w ostateczności podrywają się do lotu. Znaczną część dnia spędzają

młodsze, które nie są dojrzałe płciowo. Samiec bardzo efektywnie tokuje najczęściej tuż nad ranem. Rozkłada ogon na wzór wachlarza, rozpościera

Znaczną część dnia spędzają na ziemi w poszukiwaniu pokarmu. Nocują w koronach drzew by uchronić się od ataków naziemnych drapieżników. Są wszystkożerne

Indyki pawie należą do bardzo wymagających ptaków pod względem utrzymania

na ziemi w poszukiwaniu pokarmu. Nocują w koronach drzew, na które wylatują wraz z zachodem słońca, by uchronić się od ataków naziemnych drapieżników. Są wszystkożerne. Baza pokarmowa składa się z liści, traw, owoców, nasion, orzechów oraz bezkręgowców i małych kręgowców. Ponadto pobierają drobne kamyczki oraz żwir, który ma za zadanie rozdrabnianie pokarmu w żołądkach. Pisklęta w pierwszych tygodniach życia jedzą wyłącznie drobne owady. Niestety, nie został oszacowany czas życia indyków pawich.

Całość arealu występowania szacowana jest na 142 000 km².

Rozmnażanie

Jest to gatunek poligamiczny. W naturze sezon rozrodczy rozpoczynają w miesiącach wczesno-wiosennych tj. marzec-kwiecień niekiedy nawet wcześniej (luty) i trwa on do maja-czerwca. Samce stają się terytorialne jednak dorosłe samce mogą tolerować

drapieżników, stąd średnia przeżywalność piskląt wynosi 15%! Zdolność lotu uzyskują w drugim tygodniu życia i od tego czasu nocują z matką na drzewie. Indycki są w stanie powtórzyć lęg, gdy utracą pierwszy. To wspaniałe matki. W razie konieczności zaciekle bronią gniazda oraz piskląt. Jako że zdarza im się nawet poświęcić życie w obronie młodych, to w okresie gniazdowania i wychowu piskląt ginie nawet do 25-40% dorosłych samic.

Dojrzałość płciową samce uzyskują w drugim, czasem dopiero w trzecim roku życia. Natomiast samice w pierwszym. W hodowlach indyki są w stanie znieść znacznie więcej jaj, jeżeli są regularnie podbierane. Zazwyczaj około 30 niekiedy więcej. Duży problem w rozrodzie stanowi niska liczba zapłodnionych jaj, a także wyłogowość. Ponadto wyklute pisklęta są bardzo wrażliwe na chłód i wilgoć.

Hodowla

Indyki pawie należą do bardzo wymagających ptaków pod względem utrzymania. Dla stadka zarodowego (1♂:2♀) należy przeznaczyć wolierę zewnętrzną o minimalnej powierzchni 3x4m. Jej wysokość nie powinna wynosić mniej niż 2 metry. Są podatne na stres dlatego wolierę warto ulokować w miejscu spokojnym i zacisznym. Wystawa wolier może być południowa lub południowo-wschodnia. Jako podłoże preferowana jest trawa ewentualnie można użyć podłoża piaszczystego lub żwiru. Są podatne na choroby bakteryjne, grzybicze. Dlatego należy wewnątrz wolierę utrzymywać w należytym higienie. W wolierze musi być sucho. Stąd warto zadaszyć przynajmniej część wolier. Indyki pawie należą do ciepłolubnych ptaków, dlatego nie mogą przebywać na polu kiedy temperatura na zewnątrz jest poniżej zera lub oscyluje w jego granicach. Muszą zimować w wolierach wewnętrznych gdzie temperatura będzie powyżej zera za minimalną uważa się 60°C optymalną zaś 10-15°C. Powierzchnia wolier wewnętrznej może być mniejsza niż minimalna powierzchnia wolier zewnętrznej.

Indyki pawie należy żywić owocami, warzywami oraz zielonkami. Ponadto dietę uzupełniamy mieszanką ziaren i nasion, a także białkiem zwierzęcym np. w postaci owadów, twarogu czy jaj gotowanych na twardo. Pisklęta natomiast karmimy głównie białkiem pochodzenia zwierzęcego, ponieważ mają one duże zapotrzebowanie energetyczne.

Ochrona

Indyki pawie posiadają status Near Threatened (bliskie zagrożenia) na Czerwonej Liście Gatunków Zagrożonych IUCN. Liczebność populacji ma tendencję spadkową. Wywołaną głównie polowaniami, degradacją siedlisk oraz ich fragmentacją. Wiele ptaków pada ofiarą kłusowników w okresie rozrodczym. Ponadto indyki pawie są częstym łupem drapieżników. Co więcej głównie młode indyki padają ofiarą chorób, którymi zarażają się od drobiu domowego.

Indyki pawie występują na terenie kilku parków narodowych w tym Tikal National Park w Gwatemali. W celu ochrony prowadzone są kampanie informacyjne, które mają na celu uświadomić ludziom istotę ochrony tego gatunku. Ponadto prowadzone są badania w celu oszacowania dokładnej liczby populacji.

tekst: Karol Sepielak

www.olsniak.pl

zdjęcia:

Armin Klaassen

(Aviornis International Holland)

